

MOSS CURRENTS, 1960

Olaj, homok, kazein, tempera, vászon, 152,5x183,5 cm
 Jelezve hátoldalon: Gy Kepes 1960 Moss Currents

Kikiáltási ár: 6 000 000 Ft / 23 256 EUR

KIÁLLÍTVA:

■ Swetstoff Gallery, Boston, 1960.

Kepes György Budapesten, Csók István tanítványaként tanul festészetet a Képzőművészeti Főiskolán, majd 1930-ban Berlinben, Moholy-Nagy László környezetében ismerkedik meg a modern technika művészi lehetőségeit felhasználó „új látással”. Később a chicagói New Bauhausban a fénykurzus vezetőjeként, majd a School of Design tanáraként a vizuális tervezés társadalmi hatásának a kérdései kezdik el foglalkoztatni.

Kepes az 1950-es évek elején kezd el ismét aktívan festeni. Ekkorra már a Cambridge-i Massachusetts Institut of Technology Architecture and Planning tanszékének megbecsült professzora és az Egyesült Államok legkülönbözőbb pontjain kap mozaik muráliák és színes üvegablaktervek tervezésére megbízást.

Az 1961-ben készült Moss Current című festmény összegzése a késői harmincas évek fénykísérleteiből kinövő útkeresésnek. A festmény, és az általa készített fotogramok formai felépítése és ikonográfiája egy töről fakad. Ahogy a fényképeken, úgy a festményen is a világosság és sötétség folytat párbeszédet. A fényvel teli, tüzes színek kromatikus intenzitása vulkanikus erővel tör elő a kép belsejéből, s dinamikus összjátékot teremt a visszafogott tónusokból, főleg száraz barnákból, szürkékből és olíva-zöldből építkező nagy inaktív egészszel. A kompozíció felületét átszövő kalligrafikus vonalháló nemcsak elválasztja, hanem szintetizálja is a homogén mohakéreg előtt megjelenő

őszi erdő ezernyi színben tündöklő, a lüktető nagyváros fényeit is felidéző lombkoronáját.

Az ecsetkezelés, a spatulával a vászonra több rétegben, vastagon felhordott, kazeinnel és a kép felületére szórt homokkal megkötött pigmentek a tasiszta művek technikájával rokoníthatók. Bár Kepes az absztrakt expresszionizmus egy meghittebb, egyénileg átértelmezett irányját képviseli, a New York-i Iskola alkotóival éppen a festmény készítése idején kerül szoros baráti kapcsolatba.

1960-tól kezdve húsz éven át állandó kiállítója a Manhattan szívében álló Saïdenberg galériának, ahol a lírai absztrakció legkiválóbb művészei mutatkoznak be. Kepest azonban máshonnan is jól ismerhette a New York-i közönség.

A több művészeti ágban is otthonosan mozgó művész egyik legnagyobb szabású megvalósult köztéri műve a **Times Square-en álló KLM szék-ház fényfala, a festmény kinetikus párhuzamának is tekinthető.** Ahogy a vászon felületének barázdált, kéregszerű textúrája olyan hatást kelt, mintha madártávlatból mutatná meg az erózió munkáját magán viselő geológiai alakzatokat, az 1959-ben készült fényfal színeinek állandóan változó és vibráló összjátéka az éjszakai város fölötti repülés kozmikus látványát idézi fel.

Kaszás Gábor

